

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 14C/76/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114212144
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2015:4114212144.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu pred sudcom JUDr. Lenkou Halmešovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K Červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, práv. zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava proti odporkyni: N. R., nar. XX.X.XXXX, bytom S. - K. XXX/XX, občan SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 801,13 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 801,13 eur spolu s 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 851,13 eur od 30.5.2011 do 22.10.2012 vo výške 71,77 eur, a zo sumy 801,13 eur od 23.10.2012 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy vo výške 2,84 eur, všetko v splátkach po 20 eur mesačne, splatné do 20.dňa v mesiaci, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

II. Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

III. Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 17.4.2014 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľa na uplatnenie pohľadávky na tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "nariadenie č. 861/2007"). Navrhovateľ sa uvedeným návrhom domáhal voči odporkyni zaplatenia zmenkovej sumy 801,13 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 851,13 Eur od 14.4.2011 do 22.10.2012 čo predstavuje sumu 1187,33 Eur, zo sumy 801,13 Eur od 23.10.2012 do zaplatenia, a zaplatenia 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy 851,13 Eur od 30.5.2011 do 22.10.2012 čo predstavuje sumu 71,77 Eur, zo sumy 801,13 Eur od 23.10.2012 do zaplatenia, zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,84 eur a náhrady trov konania. Navrhovateľ uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 16.4.2010 na zmenkovú sumu 851,13 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 14.4.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku na zaplatenie, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil na zmenkovú sumu 50 eur a na úroky 0,00 eur. Navrhovateľ nežiadal nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej odporkyňou.

Súd príslušným tlačivom podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vyzval odporkyňu na odpoveď k návrhu. Odporkyňa súdu nedoručila odpoveď na tlačivo C.

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOST', s.r.o., v prospech ktorého odporkyňa zmenku vystavila, a ktorý predmetnú zmenku od odporkyne prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery.

Navrhovateľ poukazoval na to, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007. K tomuto súd uvádza, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1 ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Je povinnosťou súdu ex offio skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012).

V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci. Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 861/2007 je konanie písomné, pričom navrhovateľ ani odporkyňa netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd alebo tribunál nariadi ústne pojednanie, ak to považuje za potrebné. Súd pojednanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - výsluch odporkyne.

Odporkyňa na pojednaní uviedla, že si brala úver od p. Čampiša, kde išlo o spol. Pohotovosť vo výške 800 eur, tuším mali u nich ešte jeden úver ten bol vyšší vo výške 1000 eur a tento ona splatila splátkami bolo to vyše 100 eur. Zaplatila asi dva, tri krát. Potom sa dostali do finančnej krízy. Volala preto Čampišovi a dva krát bol u nej doma a zaplatila mu po 50 eur. Pýtala sa ho, či môže platiť po menších splátkach, povedal že nie, že to bude na súde, že má vyčkať do rozhodnutia súdu. Ona už teraz nemá ani úverovú zmluvu, ani doklady o tom, koľko zaplatila. Exekúcia sa voči nej nevedla. Ďalej uviedla, že by túto sumu mohla splatiť v splátkach po 20 eur, nakoľko má postihnutú dcéru. Poberá len opatrovateľský príspevok vo výške 270 eur a má ešte jednu nezaopatrenú, školopovinnú dcéru. Manžel je nezamestnaný. V lete, keď bude mať nejakú brigádu, by mohla zaplatiť aj viac.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporkyne, oboznámením sa s návrhom, zmenka č. 404200466, uznesenie o prerušení 14C/76/2014-18, uznesenie 6Co 600/2014-42, oznámenie o zastavení dovolacieho konania, vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 23.11.2015 a zistil tento skutkový stav:

Zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 16.4.2010 na rad POHOTOVOST', s.r.o. súd zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 851,13 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 14.4.2011. Zmenka bola splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkami "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". V pravom hornom rohu zmenky sa v rámečku nachádza číslo 404200466. Ide o zabezpečovaciu zmenku. Na rube zmenky je zapísaný nedatovaný indosament na rad navrhovateľa.

Súd konštatuje, že navrhovateľom súdu predložená zmenka bola podpísaná odporcom v pravo dole v zmenke.

Náležitosti vlastnej zmenky sú uvedené v článku I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej len "zmenkového zákona").

Podľa Článku I. § 75 zmenkového zákona, vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

Podľa Článku I. § 5 ods. 1 cit. zákona, v zmenke splatnej na videnie alebo na určitý čas po videní, môže vystaviteľ ustanoviť úročenie zmenečnej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa Článku I. § 5 ods. 2 cit. zákona, úrokovú mieru je potrebné udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa Článku I. § 5 ods. 3 cit. zákona, úrok beží od dátumu vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa Článku I. § 33 ods. 1 cit. zákona, zmenka môže byť vystavená na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dátume vystavenia, na určitý deň.

Podľa Článku I. § 33 ods. 2 cit. zákona, zmenky s inou dobou splatnosti alebo so splatnosťou postupnou sú neplatné.

Súd zistil z predloženej zmenky, že sa jedná o vistazmenku, kde je možné úročenie podľa Článku I. § 5 cit. zákona.

Podľa Článku I. § 11 ods. 1 cit. zákona, každú zmenku, aj keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa Článku I. § 11 ods. 3 cit. zákona, zmenku možno indosovať (previesť rubopisom) aj na zmenečníka, či už prijal zmenku alebo nie, na vystaviteľa alebo na každú inú osobu zmenečne zaviazanú. Tieto osoby môžu zmenku ďalej indosovať.

Podľa Článku I. § 12 ods. 1 cit. zákona, indosament musí byť bezpodmienečný. Akákoľvek podmienka, na ktorej bol urobený závislým, platí za nenapísanú.

Podľa Článku I. § 13 ods. 1 cit. zákona, indosament treba napísať na zmenku alebo na list s ňou spojený (prívesok). Musí ho podpísať indosant (kto zmenku rubopisom prevádza).

Podľa Článku I. § 14 ods. 1 cit. zákona, indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa Článku I. § 20 ods. 1 cit. zákona, indosament po splatnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred splatnosťou. Ak bola však zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo uplynutí lehoty k protestu, má indosament len účinky obyčajného postupu.

Podľa Článku I. § 20 ods. 2 cit. zákona, pokiaľ nie je preukázaný opak, má sa za to, že nedatovaný indosament bol na zmenku napísaný pred uplynutím lehoty k protestu.

Podľa Článku I. § 17 cit. zákona, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predchádzajúcim majiteľom, iba ak majiteľ pri nadobudnutí zmenky jednal vedome na škodu dlžníka.

Podľa Článku I. § 48 cit. zákona, majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boly dojednané; 2. šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti; 3. trovy protestu a podaných zpráv, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade síce odporkyňa uviedla, že si brala úver zo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., avšak nevedela predložiť ani úverovú zmluvu ani ďalšie listiny, ktoré pri podpise zmluvy podpisovala. Zároveň bolo lustráciou ako aj výsluchom odporkyne zistené, že sa proti nej nevedlo exekučné konanie. Súd preto nemohol preskúmať úverovú zmluvu a zistiť, či išlo skutočne o spotrebiteľský úver, kedy je uhradzovacia funkcia zmenky vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd skúmal zmenku s poukazom na ust. zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb.

Zmenka, okrem údaju splatnosti, obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku. Zmenka je platná, keďže v zmysle čl. I. § 76 ods. 2 zmenkového zákona, o vlastnej zmenke, v ktorej nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roku od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu (čl. I. § 34 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona). V prípade žalovanej zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia.

Z návrhu vyplýva, že remitent predložil odporcovi zmenku na platenie. Doložka "bez protestu", ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané, na odporcu (čl. I. § 46 ods. 1 a 2 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona). Za predloženie zmenky na platenie sa uznáva aj jej uplatnenie na súde, pričom podľa čl. I. § 53 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 zmenkového zákona zmeškaním lehoty majiteľ nestráca práva proti vystaviteľovi vlastnej zmenky. V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ v zmysle čl. I. § 5 v spojení s § 77 ods. zmenkového zákona ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy.

Okrem istiny (zmenkovej sumy), zákonného úroku 6% ročne úroku a odmeny, ktoré súd týmto rozsudkom navrhovateľovi priznal na základe predloženej zmenky, bol navrhovateľom uplatnený aj 0,25% denný úrok zo sumy 851,13 eura od 14.4.2011 do zaplatenia. Uvedený denný úrok je po prepočte úrokom vo výške 91,25% ročne.

Súd uvádza, že zmenkový zákon výšku úrokovej sadzby, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Výška úroku však nie je neobmedzená. Aj platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke, sa v prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, spravuje všeobecnými ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ) o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke treba vychádzať z ustanovenia § 39 OZ, najmä s prihliadnutím na to, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon ako priečiaci sa dobrým mravom neplatný. Na absolútnu neplatnosť (časti) úrokovej doložky na zmenke je súd povinný prihliadať ex offa, aj bez návrhu.

Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky. Jeho výška preto musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine vo výške 91,25% ročne. Na takúto výšku možno bez ďalšieho prihliadnúť ako na úročenie hraničiace s nepoctivosťou, alebo dosahujúce kvalitu úžery. Neplatnosť v zmysle § 41 však podľa názoru súdu môže postihovať aj len časť právneho úkonu, najmä pokiaľ nie je neplatnosťou niektorej jeho časti (ktorá nie je pre právny úkon esenciálna) dotknutý celý právny úkon. Tak tomu je aj v tomto prípade, pričom súd prihliadol na neplatnosť dojednania v časti zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 801,13 eur od 14.4.2011 a v tejto časti návrh zamietol.

Podľa prvej vety čl. I. § 16 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak je posledný z nich blankoindosamentom.

Navrhovateľ zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom) a aj keď zjavne k indosácii došlo až po splatnosti zmenky, stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle čl. I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona postihom žiadať od odporcu zmenkovú sumu s dojednanými úrokmi, a to 6% úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy.

Zároveň súd rozhodol tak, že umožnil odporkyňi splatiť predmetný dlh v splátkach podľa § 160 ods. 1 OSP, nakoľko odporkyňa poberá len opatrovateľský príspevok vo výške 270 eur na postihnutú dcéru, má ešte jednu nezaopatrenú, školopovinnú dcéru a manžel je nezamestnaný. Dlž je povinná splatiť v splátkach po 20 eur mesačne, splatné do 20.dňa v mesiaci, pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v pomere úspešnejšej odporkyňi by priznal náhradu trov konania, vyjadrujúc tak úspech vo veci. Tieto jej však priznané neboli, nakoľko odporkyňa si právo na ich náhradu neuplatnila a ani jej zo spisu žiadne trovy nevyplývajú. Navrhovateľ bol úspešný čo do istiny v sume 801,13 eur spolu s 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 851,13 eur od 30.5.2011 do 22.10.2012 vo výške 71,77 eur, a zo sumy 801,13 eur od 23.10.2012 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy vo výške 2,84 eur a odporkyňa čo do navrhovateľom požadovaného zmenkového úročenia istiny vo výške 0,25% denne, ktoré by v prípade, že by bola celá istina splatená do januára 2016 bolo vo výške 3522,62 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postúp súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha./ § 205 ods. 1 O.s.p./

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.